

สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้
Status of Physical Education Learning Assessments of Provincial Administration
Organization Schools in the Southern Thailand

นฤณัฐ ไชยเจริญ¹, รាយาศิต เต็งกุศลย์มาน², พีระพงศ์ หนูพยนต์³
Naruenat Chaicharoen¹, Rajasyed Tengkusulaiman², Peerapong Noopayan³

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : naruenat261133@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 58 คน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีภาระการสอน 25 ชั่วโมง/ต่อสัปดาห์ แนวทางที่ใช้ในการดำเนินการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษาครูผู้สอนวิชาพลศึกษา คือมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ประเมินผลด้านความรู้ โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยที่สร้างขึ้นเอง ประเมินด้านทักษะทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน ประเมินผลด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ประเมินสมรรถภาพทางกาย โดย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกระบี่

¹ Graduate Student, Master of Education (Physical Education) Thailand National Sports University Krabi Campus, Thailand.

^{2,3} มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกระบี่

^{2,3} Thailand National Sports University Krabi Campus, Thailand.

*ได้รับบทความ: 2 พฤศจิกายน 2562; แก้ไขบทความ: 3 ธันวาคม 2562; ตอรับการตีพิมพ์: 9 ธันวาคม 2562

Received: November 2, 2019; Revised: December 3, 2019; Accepted: December 9, 2019

ใช้แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และประเมินด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยใช้แบบสังเกตที่เป็นแบบมาตรฐาน

คำสำคัญ : 1. การประเมินผลการเรียนรู้ 2. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา 3. โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้

ABSTRACT

The objectives of the research article were to study the status of physical education learning assessments of provincial administration organization schools in the southern Thailand. The instrument used to collect the data are checklist and open ended questionnaires. The population of this study consisted of 58 physical education teacher. The statistics for the data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research found that, most of provincial administration organization physical education teachers in the southern Thailand were bachelor degree graduates and have been teaching 25 hours per week. The standard and indicators of learning of the core curriculum of basic education BE. 2551 were the guidelines of measurement and evaluation in physical education subjects. Most of the teachers as mentioned above, evaluated the knowledge of their students using objective teacher made tests, physical education skills were assessed by both quality and quantity tests, ethics and morals were evaluated by standardized tests, physical fitness was assessed by the health related physical fitness test, and the desired characteristics of the students were evaluated by the standardized interview scores.

Keywords : 1. Learning Evaluation 2. Physical Education Teacher 3. Provincial Administration Organization Schools in the Southern Thailand

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในระดับชั้นเรียน การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 26)

พลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่ถูกกำหนดไว้ให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ เพราะเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อกลาง ตรงกับจุดมุ่งหมาย และหลักการในมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2545 : 5) การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ต้องอาศัยการวัดผลและการประเมินผลเป็นเครื่องมือ ที่ใช้ตัดสินให้ทราบว่า การเรียนการสอนได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และต้องวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับกระบวนการในการเรียนการสอนด้วย ผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนให้ครบทุกด้านโดยพิจารณาการประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข คือ ผู้สอนจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ทางพลศึกษาทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วยพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และสมรรถภาพพิสัย นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องพิจารณาจากสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกด้วย ซึ่งในการประเมินผู้สอนควรเลือกรูปแบบที่ใช้ในการประเมินผลให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย มีรูปแบบในการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งการประเมินทางเลือกใหม่และวิธีการประเมินตามสภาพจริง เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวัดผลเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา คือ การหาปริมาณของการเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนตามหลักการและกระบวนการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามสาระมาตรฐาน หรือจุดประสงค์ที่ตั้งไว้แล้วนำผลที่วัดมาได้นั้น มาประเมินด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือ

คุณภาพอย่างอื่นที่มีอยู่แล้ว เพื่อดูว่าผลของพัฒนาการที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนการสอนที่แล้วมานั้นดีหรือไม่ดี ควรมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การวัดผลประเมินผลทางพลศึกษาส่วนมากจะกระทำเพื่อให้การให้คะแนนนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนจบวิชาแต่ละวิชาในภาคการศึกษาหนึ่งๆ หรือการจบหลักสูตรการเรียนหนึ่งๆ เรียบร้อยแล้ว (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548 : 391)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ว่ามีการดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทางพลศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และสมรรถภาพพิสัย หรือไม่ และใช้เครื่องมือใดบ้างในการวัดและปัญหาในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละองค์ประกอบ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนวิชาพลศึกษาอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษาในปัจจุบัน และนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบสภาพการประเมินผลวิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้

3.2 ได้แนวทางสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพลศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนาระบบการวัดผลการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้

4. วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ จำนวน 58 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ ตอนที่ 2 สภาพการประเมินผลวิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ มี 3 ด้านคือ 1)เกณฑ์ในการตัดสินระดับคะแนน องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมินเพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา 2)วิธีการและเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่ง

ประกอบไปด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3) ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.73 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และสังคม แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และสังคม ดังรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้ 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยของแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล 2) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง 3) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5. ผลการวิจัย

สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ พบว่า 1) ส่วนใหญ่ได้ศึกษาตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา 2) ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมในหัวข้อที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2552- ปัจจุบัน 3) ส่วนใหญ่นำองค์ประกอบด้านสมรรถภาพทางกายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นองค์ประกอบหลักในการพิจารณาระดับคะแนนวิชาพลศึกษา 4) ส่วนใหญ่ประเมินผลด้านความรู้ ในช่วงปลายภาคเรียน และเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินด้านความรู้ มากที่สุดคือข้อสอบแบบปรนัย และเป็นข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง 5) ส่วนใหญ่ประเมินผลด้านทักษะระหว่างการเรียนรู้ในภาคเรียน และเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวัดด้านทักษะวัดทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เป็นแบบทดสอบทักษะที่เป็นมาตรฐาน ใช้แบบประเมินค่า ในการวัดและประเมินผลด้านทักษะ 6) ส่วนใหญ่ประเมินผลด้านคุณธรรมและจริยธรรมในช่วงปลายภาคเรียน และเลือกใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่เป็นเกณฑ์การประเมิน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลด้านคุณธรรมและจริยธรรม 7) ส่วนใหญ่ประเมินผลด้านสมรรถภาพทางกาย ศึกษาจากจากมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา จากสาระที่ 3 และศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ พ 3.2 มาเป็นแนวทางในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ดำเนินการทดสอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในภาคปลาย (7.1) โรงเรียน ทำการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ องค์ประกอบและข้อทดสอบสมรรถภาพทางกาย สำหรับ

ที่นำข้อทดสอบมาใช้ในแต่ละด้านมากที่สุด ดังนี้ ทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ใช้แรงดึงขา ทดสอบความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ ใช้ลูกนั่ง 1 นาที ทดสอบความอ่อนตัว ใช้นั่งงอตัวไปข้างหน้า ทดสอบความคล่องแคล่วว่องไว ใช้วิ่งเก็บของ ทดสอบความเร็ว ใช้การวิ่งระยะทาง 100 เมตร ทดสอบความสมดุลหรือการทรงตัว ใช้ยืนขาเดียว ทดสอบความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ ใช้การวิ่งระยะทาง 800 เมตร และปฏิกริยาตอบสนอง (7.7) โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบและเกณฑ์ มาตรฐานสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพของเด็กไทย อายุ 7- 18 ปี (7.8) โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายใช้การประเมินที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานแบบอิงเกณฑ์ โดยแยกตามแยกตามระดับชั้น 8) โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ทำการประเมินผลด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์เมื่อสิ้นสุดการเรียนในภาคเรียน แบบทดสอบที่นำมาใช้เป็นแบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน และเครื่องมือในการประเมินผลด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใช้แบบแบบสังเกต

6. อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการอบรมที่เกี่ยวกับการประเมินผลวิชาพลศึกษา ซึ่งอาจจะทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลวิชาพลศึกษา สำหรับแนวทางในการดำเนินการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา โดยศึกษาจากจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแนวปฏิบัติกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจุดประสงค์ของวิชาพลศึกษา

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ทำการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในทุกๆ ด้าน ประกอบด้วยความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ระบุไว้ว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 34)

การประเมินผลด้านความรู้ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ทดสอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนในภาคเรียน และเครื่องมือที่นำมาใช้วัดความรู้มากที่สุดคือ ข้อสอบปรนัย ซึ่งเป็นข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล

การเรียนรู้ ควรใช้รูปแบบการประเมินผลเป็นระยะ (Formative Evaluation) เพราะเป็นการประเมินเพื่อการพัฒนา ซึ่งผู้สอนต้องใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย เช่นการสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2544 : 67) ไม่ใช่การสอบปลายภาคเพียงอย่างเดียว และควรเลือกใช้วิธีการสอบด้วยวิธีการตอบคำถามด้วยการเลือกตัวเลือก แต่ควรใช้วิธีสอบวัดความรู้ ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 94)

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ประเมินผลด้านทักษะ ทั้งก่อนการเรียนรู้ ในระหว่างเวลาเรียนและเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ในภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษาคือ ใช้การประเมินเป็นระยะ เพื่อเป็นการพัฒนา และการประเมินผลแบบสรุป เพื่อการตัดสินระดับคะแนน ส่วนเครื่องมือที่นำมาใช้เป็นการวัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน เมื่อพิจารณาเป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา “...เป็นการศึกษาด้านสุขภาพ เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ...” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 51) ซึ่งเป็นไปตามจุดหมาย ข้อ 3 ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ว่า “มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย” โดยเป้าหมายของพลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวม ดังนั้นวิธีการประเมินที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเลือกใช้ แบบประเมินค่า และเกณฑ์การประเมินในการวัดทักษะ เชิงคุณภาพ จึงเหมาะสม เป็นไปตาม กรรวิ บุญชัย (2555 : 28) ที่ได้สรุปไว้ว่า “...การวัดด้านทักษะเชิงคุณภาพเป็นการประเมินความถูกต้อง ความสวยงามของการปฏิบัติหรือความสามารถในกีฬาชนิดต่างๆ...”

เมื่อพิจารณาการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ แล้วพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 51) ดังนั้น เป็นหน้าที่ของครูที่ควรสร้างเครื่องมือทดสอบใช้เอง

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่วัดและประเมินผลด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในปลายภาคเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาคือแบบประเมิน และแบบประเมินค่า เมื่อพิจารณาแนวทางการจัดการเรียนรู้ก็เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์แล้วจึงพิจารณาออกแบบการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 34) จึงเป็นหน้าที่ของ ผู้สอนที่จะต้องมีการสร้างเครื่องมือในการวัดองค์ประกอบที่นำมาเป็นส่วนในการตัดสินระดับคะแนน (เกรด) อาจจะใช้แบบวัดมาตรฐานแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา

ก่อนการทดสอบสมรรถภาพทางกายครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่ ศึกษามาตรฐานการ เรียนรู้ และตัวชี้วัด มาเป็นแนวทางในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ดำเนินการทดสอบเมื่อสิ้นสุด การเรียนการสอนในภาคต้นและภาคปลาย ทำให้ทราบว่าในแต่ละชั้นปีและช่วงชั้นจะต้องทดสอบ สมรรถภาพทางกาย สมรรถภาพทางกลไก หรือสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่ทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-2 เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดในสาระที่ 4 มาตรฐาน พ. 4.1 ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไม่ได้กำหนดในตัวชี้วัด แต่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ มองเห็นถึงความจำเป็นในการทดสอบสมรรถภาพ ทางกายของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 1- 2 ซึ่งเป็นไปตามจุดประสงค์หนึ่งของวิชาพลศึกษา

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3- 6 ทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐาน พ 4.1 และเมื่อพิจารณาตัวชี้วัดการทดสอบสมรรถภาพทางกายใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 5 ไม่เป็นไปตามตัวชี้วัด เพราะการประเมินสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ ปรากฏเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น ซึ่งกำหนดไว้ว่า “สร้างเสริมและปรับปรุงสมรรถภาพ ทางกายเพื่อสุขภาพอย่างต่อเนื่อง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 38) ส่วนชั้นปีอื่นๆ เป็นการ ประเมินสมรรถภาพทางกาย “วางแผนและปฏิบัติตามแผนการพัฒนาสมรรถภาพทางกาย และ สมรรถภาพทางกลไก” ซึ่งไม่ได้ระบุว่าเป็นการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ จึงกล่าวได้ว่า การทดสอบสมรรถภาพทางกายไม่เป็นไปตามตัวชี้วัด

สำหรับองค์ประกอบสมรรถภาพทางกายที่นำมาใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกายใน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1- 6 พบว่า เป็นการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ เมื่อพิจารณา องค์ประกอบที่นำมาวัดนอกจากองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ ยังทดสอบ องค์ประกอบของสมรรถภาพทางกลไกด้วย เช่น ความคล่องแคล่วว่องไว ความเร็ว ความสมดุล ปฏิบัติการตอบสนอง ซึ่งองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพนั้นประกอบด้วย ความอดทน ของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ ส่วนประกอบของร่างกาย ความอ่อนตัว และความแข็งแรง และความอดทนของกล้ามเนื้อ เป็นองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกลไก (กรรวิ บุญชัย, 2555 : 54) จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถภาพ ทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไก

นอกจากนี้ พบว่าข้อทดสอบที่นำมาใช้เป็นข้อทดสอบมาตรฐาน มีบางประเด็นที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษายังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการทดสอบ เช่น การทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่ ใช้แรงบีบมือ แรงเหยียดขา แรงดึงหลัง ซึ่งเป็นข้อทดสอบเหล่านี้เป็นการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อสูงสุด ซึ่งในการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องวัดความแข็งแรงสูงสุด

การวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่ ทดสอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนในภาคเรียนวิธีการและเครื่องมือที่นำมาใช้ในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่ใช้แบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์แบบสังเกต ซึ่งเป็นไปตามที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548 : 454) ที่กล่าวไว้ว่า “...แบบวัดที่สามารถนำผลมาประเมินผลได้ดีที่สุดก็คือ แบบวัดที่ประกอบไปด้วยการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกหรือการปฏิบัติตนในสภาพการณ์จริงของนักเรียน...”

ปัญหาที่พบในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ พบว่า ครูพลศึกษานั้นยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ขาดความเข้าใจ ขาดการเข้าร่วมอบรม ซึ่งทำให้การวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษาไม่เป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา ทำให้ขาดข้อมูลที่เป็นจริง ที่จะนำมาแก้ไขปัญหาในการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูพลศึกษามีการพัฒนาตนเองในด้านของการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา ควรใช้หลักและแนวทางในการประเมินผลจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดไว้ในตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดในทุกๆ ข้อที่กำหนดไว้ จะทำให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษานั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ก่อนการประเมินผลวิชาพลศึกษาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทุกคนต้องศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการประเมินผลการเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา และองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินสมรรถภาพทางกายตามมาตรฐานการเรียนรู้

7.2.2 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ควรใช้เครื่องมือในการประเมินผลที่หลากหลาย ในการวัดองค์ประกอบแต่ละด้าน พิจารณาการประเมินทางเลือกในการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา

7.2.3 การทดสอบสมรรถภาพทางกาย การเลือกองค์ประกอบในการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนระดับประถมศึกษา ควรสอดคล้องกับสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดในแต่ละชั้นปีและช่วงชั้น และครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ควรเลือกข้อทดสอบให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกาย และเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น

7.2.4 การประเมินผลวิชาพลศึกษาในแต่ละองค์ประกอบครูพลศึกษา ควรทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบขึ้นเอง

7.2.5 ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ แจ้งให้กับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้บริหารโรงเรียนที่ได้เก็บข้อมูล เพื่อทราบถึงปัญหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และแนวทางในการแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงต่อไป

7.2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล ควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูพลศึกษาทุกคนเพื่อจะได้ข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาที่ครอบคลุมครบถ้วน

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- กรรวิ บุญชัย. (2555). **การวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา**. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). **รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญาหลักการวิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2545**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

9. คำขอบคุณ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้” สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.รายาศิต เต็งกุสุลัยมาน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระพงศ์ หนูพยนต์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชาญ มะวิญธร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชิตร์ แท้สูงเนิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงพงษ์ แยมงามเหลือ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณอาจารย์ ดร.ประกิต หงส์แสนยาธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จและมีความสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา และครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย